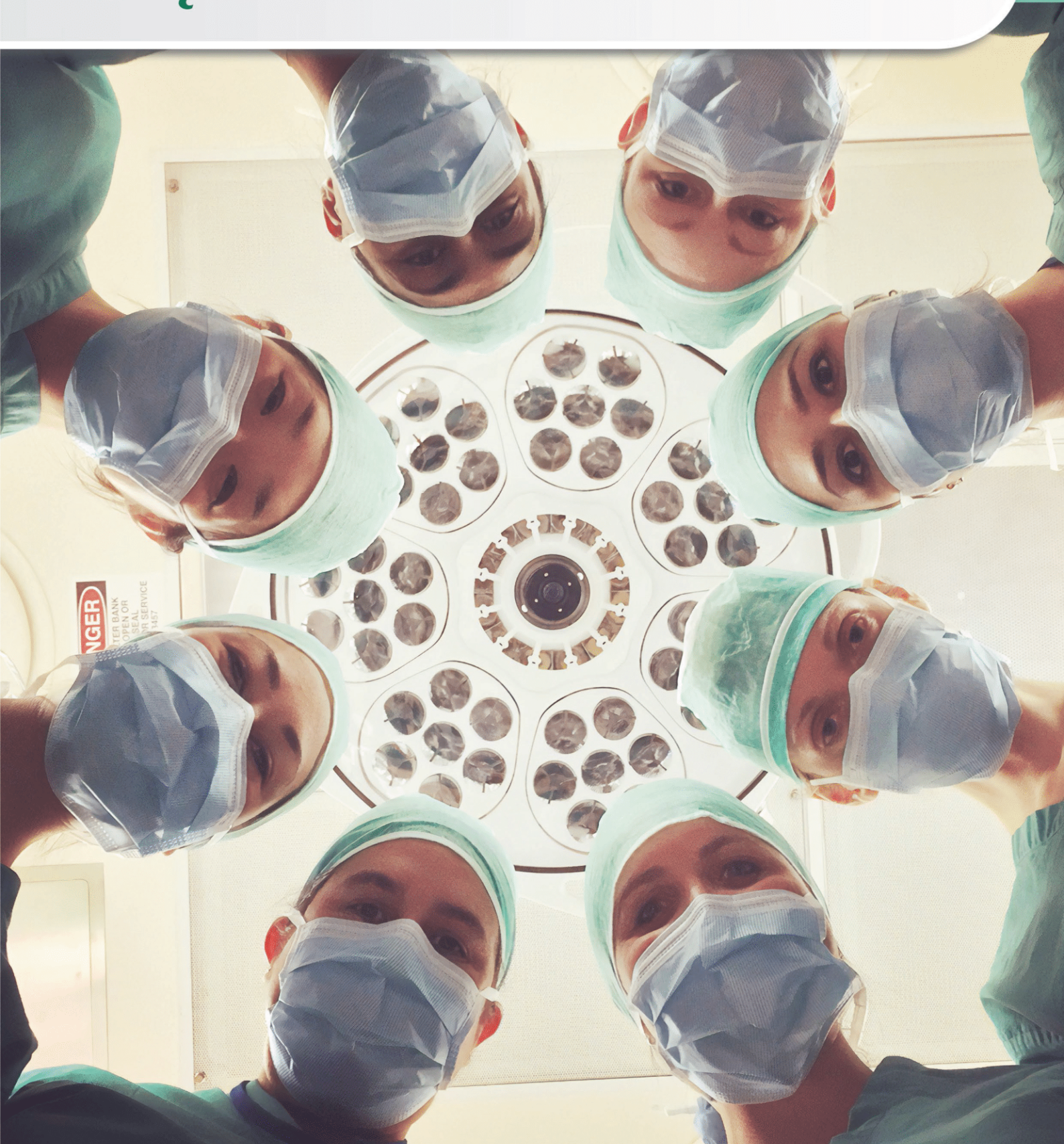

INVEST IN
CZĘSTO
CZUWA

TERAZ LEPSZA
PRACA

CZĘSTOCHOWA DLA MEDYKÓW

CZĘSTOCHOWA 2023

I. WPROWADZENIE

ROLA SAMORZĄDU

Obowiązujący obecnie w Polsce system opieki zdrowotnej reguluje rolę samorządu terytorialnego jako odpowiedzialnego za określenie potrzeb zdrowotnych, dbałość o infrastrukturę opieki zdrowotnej, za promocję i profilaktykę zdrowotną. Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. Szczególnie zadania własne obejmują m.in. ochronę zdrowia - Rozdział 2 „Zakres działania i zadania gminy” - art. 7 ust. 1 pkt 5. Jednostki samorządu terytorialnego mogą w ramach swoich kompetencji i środków wspierać własne zarządzanie i nadzór nad funkcjonowaniem zakładów opieki zdrowotnej, jak również zadbać o dostosowanie do potrzeb mieszkańców sieci zakładów opieki zdrowotnej, wykorzystując do tego celu posiadane środki publiczne, jak również także dostępne środki unijne. Częstochowski samorząd od lat działa w tym zakresie, nie tylko wspierając miejskie placówki służby zdrowia, ale także tworząc innowacyjne programy wspierające zdrowie mieszkańców.

CZĘSTO
CHOWA

SAMORZĄD CZĘSTOCHOWY WSPIERA MIEJSKIE PLACÓWKI SŁUŻBY ZDROWIA:

**32
mln zł**

na remonty i sprzęt
dla Miejskiego
Szpitala Zespołowego
w ostatnich latach

**9
mln zł**

na programy
zdrowotne
dla 89 tysięcy
mieszkańców

**6
mln zł**

na sprzęt
w czasie
pandemii
ze środków UE
przy wsparciu
miasta

**23,6
mln zł**

to koszt pokrycia
strat miejskiego
szpitala i pogotowia
niedofinansowanych
z NFZ, zapłacony
w 2022 r.

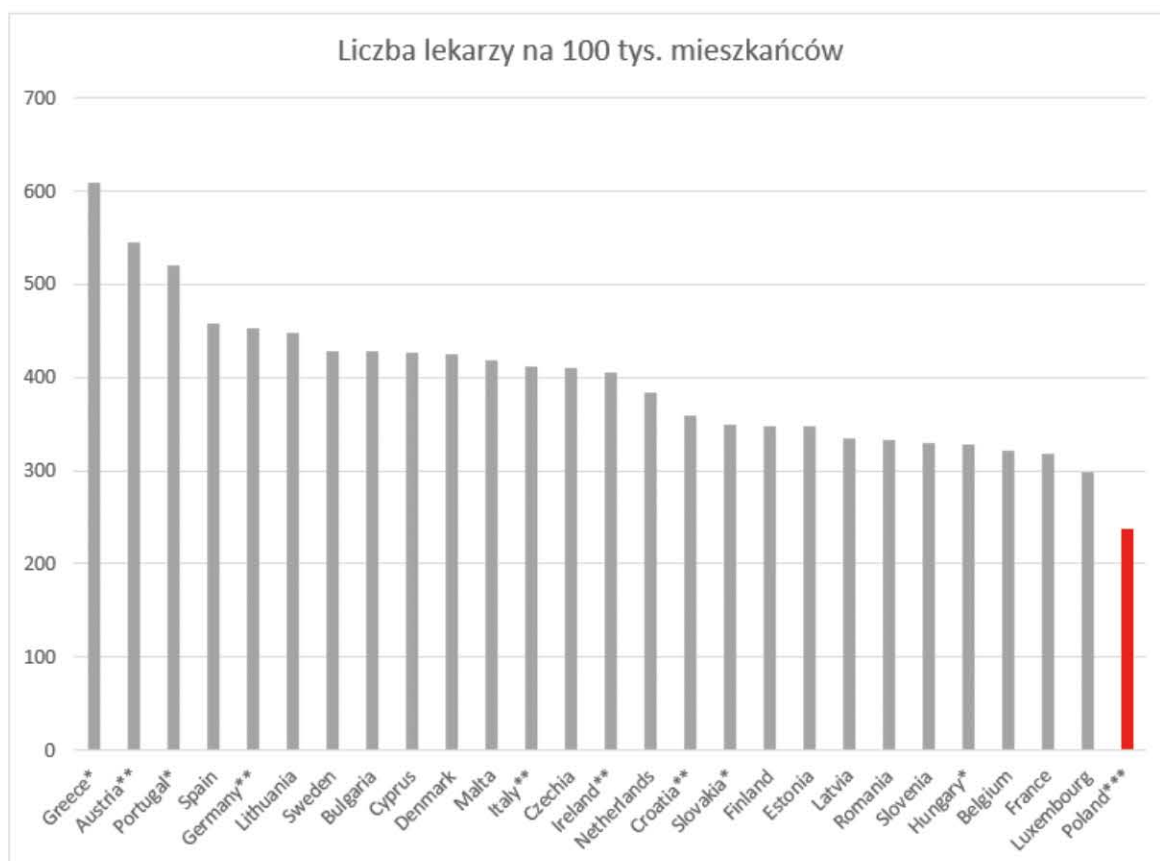
Rok 2020 i pandemia wirusa SARS-COV-2 zdecydowanie obnażyły wszelkie słabości systemu opieki zdrowotnej w naszym kraju, a zwłaszcza braki sprzętu czy infrastruktury. Kiedy podczas pierwszej fali pandemii w kwietniu 2020 r. eksperci ostrzegali przed kolejną falą na jesieni, częstochowski samorząd, który dość sprawnie pozyskuje fundusze wewnętrzne, postanowił działać także w tym przypadku.

Miasto przygotowywało wnioski o dofinansowanie zakupów sprzętu dla miejskiego szpitala i pogotowia w ramach puli unijnych środków przeznaczonych na walkę z koronawirusem. Podziału regionalnych środków europejskich przeznaczonych na walkę z epidemią dokonano w połowie kwietnia 2020 r. Później - za pośrednictwem samorządów - placówki służby zdrowia składały wnioski o dofinansowanie i dokonywały zakupów, zgodnie ze zgłoszonymi potrzebami - w ramach przyznanej puli. W sumie dofinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego sprzęt kosztował 6 mln złotych.

Miejski szpital i pogotowie ratunkowe w Częstochowie przed szczytem fali pandemii w 2020 roku wzbogaciły się o sprzęt medyczny o wartości 6 mln zł. Szpital zyskał m.in. ambulans, centralę monitorującą dla OIOM oraz 5 respiratorów, a pogotowie - 3 ambulanse, 3 respiratory transportowe i 7 defibrylatorów. Wśród zakupów znalazł się też sprzęt i środki do dezynfekcji, m.in. urządzenie do dezynfekcji lampami UV wraz z osprzętem (225 tys. zł), myjnia - dezynfektor przeznaczona do mycia i dezynfekcji termicznej różnych sprzętów i narzędzi (216 tys. zł), autoklaw parowy (215 tys. zł), sprzęt do dezynfekcji powierzchni suchą mgłą i inne.

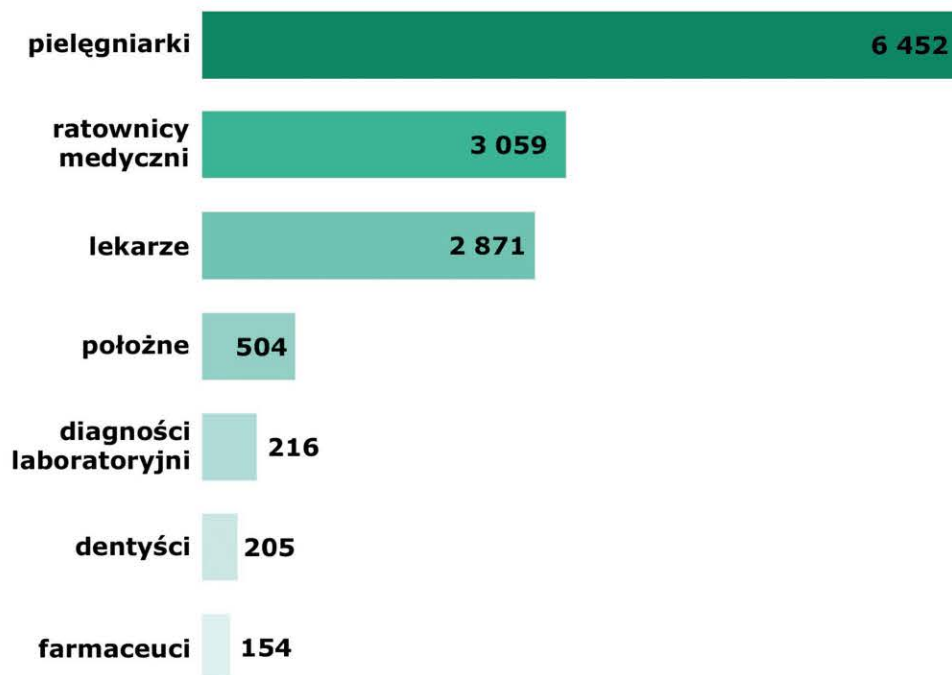
LICZBA MEDYKÓW W POLSCE

Aby uświadomić sobie sytuację osób pracujących w zawodach medycznych w Polsce, warto zapoznać się z analogicznymi zawodami w Europie. W Unii Europejskiej, w roku 2019 pracowało około 4,1 miliona lekarzy i 2,8 miliona pielęgniarek. Najwięcej lekarzy na jednego mieszkańca przypada w Grecji. Pielęgniarek pracuje z kolei najwięcej w Norwegii, przypada ich aż 18 na tysiąc osób. Co ciekawe, państwa kojarzone z lepszą jakością życia i usług publicznych, tj. kraje skandynawskie czy Niemcy, wyróżniają się wysoką liczbą pielęgniarek, nie lekarzy. Polska jest na ostatnim miejscu w Europie biorąc pod uwagę liczbę lekarzy per capita, natomiast pod względem liczby pielęgniarek za Polską ułożona jest tylko Grecja:

Dramatyzmu sytuacji, która zmieniła się diametralnie w 2020 dodaje fakt, że to właśnie przedstawiciele zawodów medycznych byli na pierwszej linii walki z wirusem, a tym samym wielu z nich zmarło. Poniższa ilustracja pokazuje skalę zakażeń wśród medyków do połowy października 2020 r.

Statystyki zachorowań na covid wśród zawodów medycznych do 12 października 2020 - dane Ministerstwa Zdrowia. Źródło: pielegniarki.info.pl

Rok 2020 i kryzys, w którym znalazła się branża medyczna, tylko uwypuklił niedobory kadrowe w polskiej służbie zdrowia. Deficyt przedstawicieli zawodów lekarskich w czasie pandemii okazał się tak drastyczny, że Rada Ministrów zdjęła z medyków obowiązek odbywania kwarantanny spowodowanej np. kontaktem z osobą zakażoną koronawirusem.

SYTUACJA LEKARZY NA RYNKU PRACY

O tym, że w Polsce brakuje lekarzy, słyszymy od wielu lat. Problemem są braki kadrowe, a także tzw. luka pokoleniowa, ponieważ wielu polskich lekarzy jest w wielu emerytalnym. Naczelna Rada Lekarska ocenia, że w Polsce brakuje nawet 68 tys. medyków.

Poniższa oś obrazuje, ilu mamy lekarzy (w tym lekarzy dentyistów). Niepokojący jest także fakt, że od 2016 roku liczba lekarzy przypadających na 1000 mieszkańców naszego kraju notuje wciąż tendencję spadkową.

Liczba lekarzy w Polsce, stan 2023 r. Źródło: Naczelna Izba Lekarska

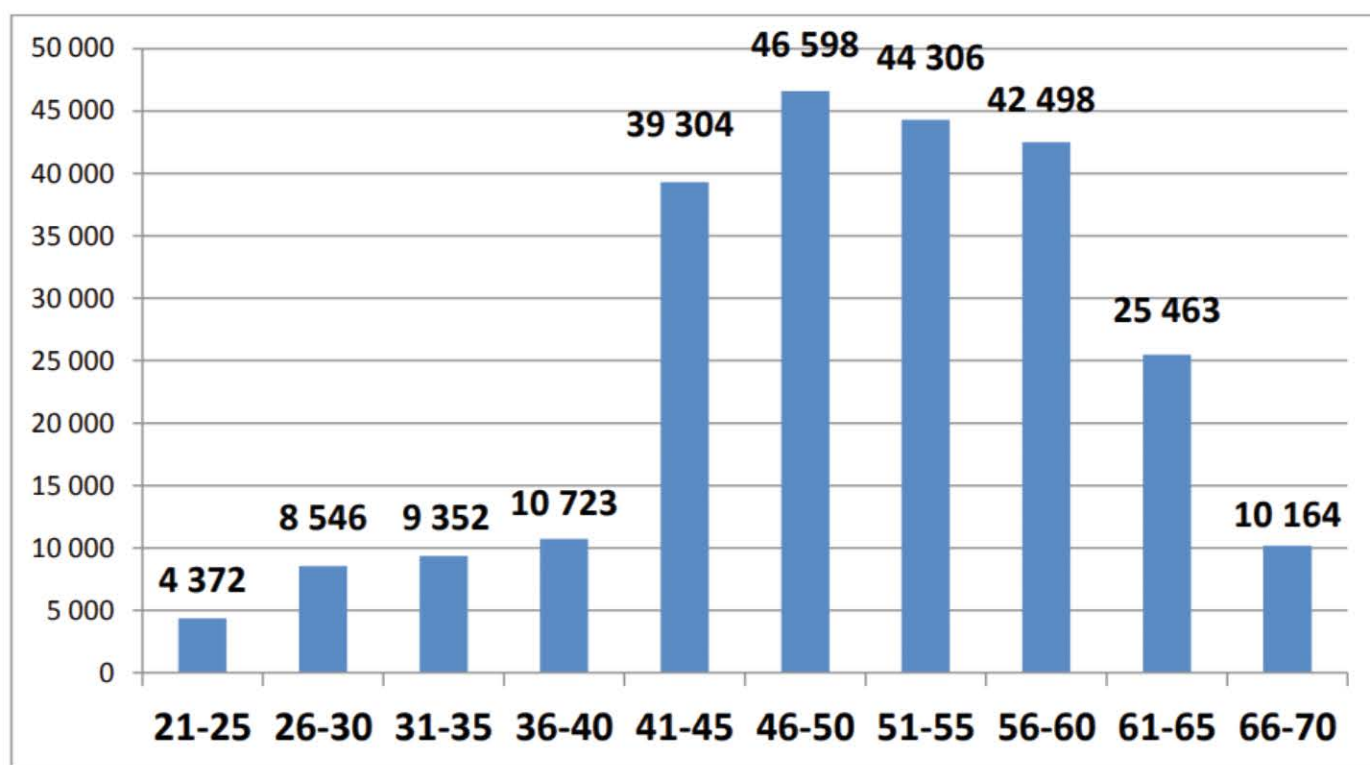
W Miejskim Szpitalu Zespolonym w Częstochowie występują poważne problemy z zapewnieniem bieżącej obsługi stanowisk medycznych. Liczba pracujących aktualnie lekarzy nie gwarantuje dostępności do świadczeń zdrowotnych. Z danych Okręgowej Izby Lekarskiej w Częstochowie wynika, że w 2023 roku na terenie działalności Izby pracowało 1751 lekarzy, z czego część to emeryci. Struktura wiekowa jest również niekorzystna. Najlichniesza grupa wiekowa to 60 i więcej lat, dalej grupa 50-60-latków, niewielu jest lekarzy w grupie 31-40 lat, a przecież to oni powinni być grupą najlichnieszą, gwarantującą ciągłość pokoleniową.

SYTUACJA PIEŁĘGNIAREK NA RYNKU PRACY

Na podstawie danych i statystyk dostępnych na stronie internetowej Naczelnej Izby Piełęgniarek i Położnych dowiadujemy się, jaki jest średni wiek piełęgniarek i piełęgniarzy zatrudnionych w Polsce.

Przekrój wiekowy piełęgniarek

Źródło: Naczelna Izba Piełęgniarek i Położnych

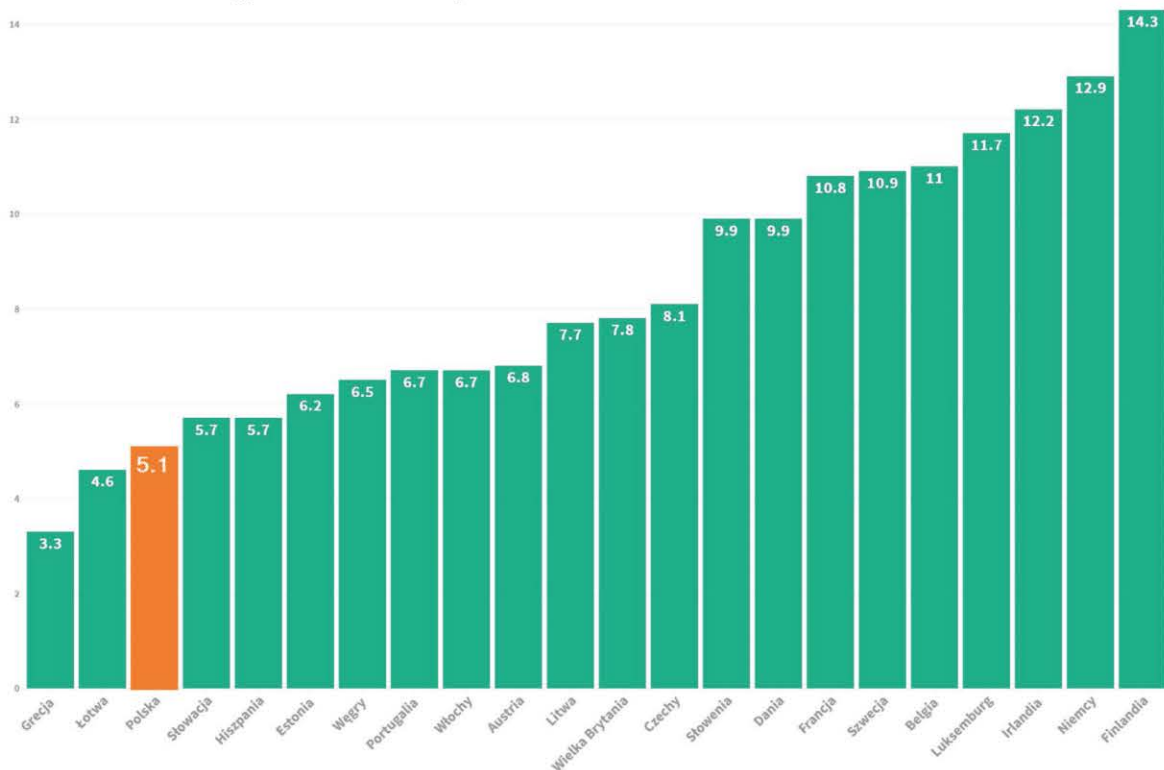

Zauważamy w nich postępujący trend wzrostowy, ponieważ sam średni wiek każdego roku jest coraz wyższy, zaczynając od około 44 lat. Warto również zaznaczyć, że dotychczas utrzymuje się trend wzrostowy w kwestii zatrudnienia w tym zawodzie - w roku 2008 było to 300 489, dziś ta liczba wynosi 338 645. W roku 2015 średni wiek piełęgniarek wynosił 50 lat, co nieznacznie tylko odbiega od innych zawodów medycznych - pod koniec 2015 roku było to dokładnie 50,1. Obecnie uważa się, że wiek ten to 52 lata, co również znajduje oparcie w danych - na koniec roku 2019 było to 52,6, a w 2022 już 53,6.

Kolejny wykres przedstawia liczbę pielęgniarek przypadających na 1000 mieszkańców w latach 2014 - 2018, na podstawie OECD Health Statistic z 2019 roku.

Liczba pielęgniarek przypadająca na 1000 mieszkańców

Źródło: Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych

Pielęgniarka to zawód wymagający zaplecza merytorycznego, doświadczenia, a przede wszystkim powołania. Polska służba zdrowia cierpi na brak wykwalifikowanego personelu pielęgniarskiego - rośnie liczba osób w wieku emerytalnym zatrudnionych w tym zawodzie. Aby możliwa była zastępowalność pokoleń w latach 2018-2033 do szeregów pielęgniarek powinno dołączyć dodatkowo 69 886 osób. Jeszcze kilka lat temu pracę pielęgniarki można było rozpocząć już po liceum medycznym trwającym 5 lat. Regulacje dotyczące kształcenia w zawodzie pielęgniarki zmieniły się w 2005 roku na podstawie przepisów ustawy o szkolnictwie wyższym. Dziś dyplom zawodowej pielęgniarki można uzyskać na publicznych i niepublicznych uczelniach wyższych. Oprócz wprowadzenia wyższych wymagań edukacyjnych, ustawa przesunęła wiek wchodzenia w zawód młodszych pielęgniarek. Szczegóły przebiegu studiów zostały ujęte w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2012 r. Studia pierwszego stopnia trwają 6 semestrów i obejmują 4720 godzin, z czego praktyki zawodowe to 1200 godzin. Łączą w sobie zagadnienia z zakresu nauk medycznych o zdrowiu oraz o kulturze fizycznej. Kolejnym krokiem są studia magisterskie trwające 4 semestry i obejmujące 1300 godzin, co zawiera w sobie również 4-tygodniowe praktyki zawodowe. Zajęcia prowadzone przez nauczycieli akademickich posiadających prawo wykonywania zawodu pielęgniarki, pozwalają studentom na kontakt z mentorami dysponującymi wiedzą praktyczną. Studia II stopnia, oprócz kształcenia medycznego, realizują kurs języka angielskiego, który należy ukończyć na poziomie B2.

Absolwent studiów magisterskich może podjąć studia doktoranckie. Obecnie znaczna większość aktywnych zawodowo pielęgniarek posiada wykształcenie średnie medyczne - 228 192, wyższe I stopnia - 41 049, a najmniej liczną grupą są osoby ze stopniem magistra - 19 154.

Na terenie Miasta Częstochowy są uczelnie z ofertą edukacyjną dla osób chcących kształcić się w tym zawodzie. Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie, Akademia Polonijna oraz Wyższa Szkoła Zarządzania każdego roku wypuszczają na rynek pracy ok. 80 absolwentów gotowych zasilić rynek pracy.

II. CEL STRATEGICZNY PROGRAMU

Konstytucyjnym prawem obywatela RP jest prawo do ochrony zdrowia, niezależnie od jego sytuacji materialnej. Prezydent Miasta Częstochowy, jako organ zarządzający Miejskim Szpitalem Zespolonym w Częstochowie, ma obowiązek zapewnić równy dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. Inwestycje w infrastrukturę i sprzęt medyczny nie są jednak wystarczające, a inwestycja w zasoby ludzkie - z punktu widzenia samorządu - możliwa tylko po ustanowieniu odrębnych przepisów prawa miejscowego.

Z punktu widzenia samorządu konieczne jest nie tylko oferowanie medykom technicznych zachęt (nowoczesny sprzęt i infrastruktura), ale także stworzenie systemu wsparcia młodych medyków chcących podjąć zatrudnienie w SP ZOZ Miejskim Szpitalu Zespolonym w Częstochowie już na etapie studiów.

Celem strategicznym programu „Częstochowa dla Medyków” jest umożliwienie mieszkańcom i mieszkankom Częstochowy dostępu do wykwalifikowanej kadry medycznej oraz zapewnienie dostępu do opieki zdrowotnej świadczonej przez wykwalifikowane kadry medyczne.

Konieczne jest zwiększenie zatrudnienia lekarzy i pielęgniarek w SP ZOZ Miejskim Szpitalu Zespolonym w Częstochowie poprzez stworzenie dla nich systemu motywacji, zachęcenie ich do pozostania w Częstochowie i pracy na rzecz mieszkańców miasta.

INSTYTUCJA ZARZĄDZAJĄCA I MONITORUJĄCA

Organem zarządzającym i monitorującym program „Częstochowa dla Medyków” jest Prezydent Miasta Częstochowy. Organ przyznaje dotacje zgodnie z art. 114 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej. Dostępne środki finansowe zostają określone w budżecie Miasta Częstochowy na dany rok budżetowy.

INSTYTUCJE WDRAŻAJĄCE

- SP ZOZ Miejski Szpital Zespolony w Częstochowie
- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie Sp. z o.o.
- Urząd Miasta Częstochowy.

III. CELE OPERACYJNE PROGRAMU

1. Zwiększenie i ułatwienie dostępności społeczeństwa Częstochowy do opieki zdrowotnej świadczonej przez wykwalifikowane kadry.
2. Zapewnienie skutecznego zarządzania i nadzoru nad funkcjonowaniem zakładów opieki zdrowotnej na terenie Częstochowy.
3. Poprawa jakości świadczonych usług medycznych w zakładach opieki zdrowotnej w Częstochowie, których organem zarządzającym jest Prezydent Miasta Częstochowy w zakresie skuteczności, bezpieczeństwa i akceptowalności społecznej, w tym przestrzegania praw pacjenta.
4. Zwiększenie liczby lekarzy, lekarzy-specjalistów, pielęgniarek i pielęgniarzy, rezydentów oraz osób specjalizujących się poza systemem rezydenckim.
5. Zwiększenie świadomości zdrowotnej mieszkanek i mieszkańców Miasta Częstochowy.
6. Zwiększenie oraz optymalizacja wykorzystania systemu ochrony zdrowia oraz infrastruktury samorządowej dla potrzeb promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.

IV. BENEFICJENCI PROGRAMU

1. Studentki i studenci VI roku studiów medycznych polskich uczelni medycznych na kierunku lekarskim.
2. Studentki i studenci III roku studiów pielęgniarskich I stopnia, studiujący na częstochowskiej uczelni wyższej.
3. Studentki i studenci II roku studiów pielęgniarskich II stopnia, studiujący na częstochowskiej uczelni wyższej.
4. Rezydenci i rezydentki specjalizujący się zgodnie z obowiązującym prawem (ustawą z dnia 5 grudnia 1996 roku o zawodach lekarza i lekarza dentystry i Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 stycznia 2013 roku w sprawie specjalizacji lekarza i lekarza dentystry) w SP ZOZ Miejskim Szpitalu Zespolonym w Częstochowie.
5. Lekarze i lekarki specjalizujący się w ramach etatu w SP ZOZ Miejskim Szpitalu Zespolonym w Częstochowie.
6. Lekarze specjaliści deficytowych specjalizacji określonych i wskazanych przez Dyrektora SP ZOZ Miejskiego Szpitala Zespolonego w Częstochowie.

V. INSTRUMENTY PROGRAMU

Program „Częstochowa dla Medyków” składa się z trzech modułów:

Moduł 1: System Stypendialny

System stypendialny dotyczy:

- studentek i studentów ostatniego (VI) roku studiów lekarskich,
- studentek i studentów ostatniego roku studiów pielęgniarstwa I-go i II-go stopnia uczelni wyższych zlokalizowanych na terenie Miasta Częstochowy.

Pomoc materialna w formie stypendium dla studentek i studentów VI roku studiów lekarskich w wysokości 2000 złotych miesięcznie. Szczegółowe zasady przyznawania stypendium reguluje Uchwała Nr 118.X.2019 Rady Miasta Częstochowy z dnia 11 kwietnia 2019 r. w sprawie stypendium przyznawanego studentom kształcącym się w szkole wyższej na kierunku lekarskim.

Pomoc materialna w formie stypendium dla studentek i studentów III roku studiów pielęgniarstwa I stopnia w wysokości 1000 złotych miesięcznie. Szczegółowe zasady przyznawania stypendium reguluje Uchwała Nr 563.XLII.2021 w sprawie stypendium przyznawanego studentom kształcącym się w szkole wyższej na kierunku pielęgniarstwa na uczelni wyższej zlokalizowanej na terenie Miasta Częstochowy.

Pomoc materialna w formie stypendium dla studentek i studentów II roku studiów pielęgniarstwa II stopnia w wysokości 1000 złotych miesięcznie. Szczegółowe zasady przyznawania stypendium reguluje Uchwała Nr 563.XLII.2021 w sprawie stypendium przyznawanego studentom kształcącym się w szkole wyższej na kierunku pielęgniarstwa na uczelni wyższej zlokalizowanej na terenie Miasta Częstochowy.

Moduł 2: Mieszkanie w Częstochowie

Przewiduje się możliwość ubiegania się lekarek/lekarzy i pielęgniarek/pielęgniarzy o najem lokalu mieszkalnego wchodzącego w zasób Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie sp z o.o. w oparciu o kryteria określone w Regulaminie kwalifikacji przyszłych najemców i zasad wynajmowania lokali mieszkalnych stanowiących własność Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie sp z o.o.

Z możliwości tej może skorzystać lekarka/lekarz lub pielęgniarz/pielęgniarka, który posiada pozytywną opinię dyrektora szpitala, dla którego organem założycielskim jest Gmina Częstochowa, potwierdzającą w szczególności, że zatrudnienie w tym podmiocie jest szczególnie uzasadnione z uwagi na kwalifikacje lekarza lub braki kadrowe podmiotu.

Warunkiem ubiegania się o najem lokalu mieszkalnego wchodzącego w zasób ZGM Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Częstochowie sp z o.o. będzie złożenie odpowiedniego pisemnego wniosku wraz z załącznikami (zgodnie z wyżej wymienionym Regulaminem) oraz opinią Dyrektora placówki.

Wnioski poddane zostaną weryfikacji i rozpatrzone zostaną zgodnie z Regulaminem ZGM TBS w Częstochowie sp. z o.o.

Należność z tytułu partycypacji w wysokości 65% zostanie uregulowana za lekarza/lekarzkę lub pielęgniarka/pielęgniarkę przez Gminę Miasto Częstochowa.

Należność z tytułu kaucji mieszkaniowej uregulowana zostanie przez lekarzkę/lekarza lub pielęgniarkę/pielęgniarka zakwalifikowanego do zawarcia umowy najmu lokalu.

Warunki umowy będą określone zgodnie z Regulaminem ZGM TBS w Częstochowie sp. z o.o., a jej zawarcie będzie uzależnione od wpłaty kwoty partycypacji oraz od wpłaty kaucji mieszkaniowej, na zasadach określonych w tymże Regulaminie.

Moduł 3: Wyższe Kwalifikacje

Zakłada się pomoc samorządu w doksztalcaniu i podnoszeniu kwalifikacji osób wykonujących zawody medyczne.

Zasady przekazywania środków publicznych podmiotom wykonującym działalność leczniczą, w tym samodzielnym publicznym zakładom opieki zdrowotnej (SP ZOZ) regulują przepisy ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. Z przepisów art. 114 ust. 1 pkt 7 tej ustawy wynika, że podmiot wykonujący działalność leczniczą może otrzymać środki publiczne z przeznaczeniem m.in. na pokrycie kosztów kształcenia i podnoszenia kwalifikacji osób wykonujących zawody medyczne.

W kontekście pomocy w doksztalcaniu i podnoszeniu kwalifikacji należy:

- a) w pierwszej kolejności skupić się na pomocy lekarzom specjalizacji najbardziej deficytowych, a następnie na grupie lekarzy innych specjalności,
- b) wybór rodzaju specjalistów i określenie form pomocy uzgodnić bezpośrednio z dyrektorem szpitala, gdyż to rolę dyrektora będzie koordynacja i wspieranie działań przy realizacji poszczególnych elementów programu,
- c) nie refundować kursów i podnoszenia kwalifikacji wynikających z programu specjalizacji.

Szczegółowe zasady udzielenia pomocy medykom w zakresie doskonalenia i podnoszenia kwalifikacji zostaną określone w umowie, której stronami będą Gmina Miasto Częstochowa i SP ZOZ Miejski Szpital Zespolony w Częstochowie. Efektem działań w kierunku podnoszenia kwalifikacji ma być zwiększenie i podniesienie kwalifikacji specjalistów, najbardziej potrzebnych do zabezpieczenia świadczeń zdrowotnych dla mieszkanki i mieszkańców miasta oraz wypracowanie takich mechanizmów, aby zatrzymać jak najwięcej lekarek/lekarzy specjalistów oraz pielęgniarek/pielęgniarzy w Częstochowie.

VI. KRYTERIA I SPOSÓB NABORU

Sposób i kryteria naboru dla każdego z modułów będą ustalane co roku na podstawie oceny potrzeb kadrowych SP ZOZ Miejskiego Szpitala Zespolonego w Częstochowie.

VII. OKRES REALIZACJI PROGRAMU

Program „Częstochowa dla Medyków” realizowany będzie w latach 2023-2025 z uwzględnieniem możliwości jego przedłużenia. W czasie jego realizacji poszczególne instrumenty mogą ulegać modyfikacjom zależnie od potrzeb zdefiniowanych przez Instytucje Wdrażające. Zmianom mogą ulegać także kwoty określone w poszczególnych instrumentach, a także same instrumenty. Każdorazową zmianę określi Prezydent Miasta Częstochowy w odrębnym Zarządzeniu.

